

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6444/2561

นางนิชดา หมั่นใจโจทก์ นางวรรณยุดา ทะปะละ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 172, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันยักย้ายปิดบังทรัพย์สินมรดกของ ด. แบ่งปันกันเอง โดยจำเลยทั้งสามร่วมกันอ้างว่า ด. มีบุตร 3 คน ซึ่งเป็นความเท็จ และร่วมกันแบ่งทรัพย์สินมรดกของ ด. โดยไม่แบ่งปันให้แก่โจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามสมควรที่จะถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดก และมีคำขอให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของ ด. ตามส่วนให้แก่โจทก์และบุตร ตามคำฟ้องและอุทธรณ์ของโจทก์แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันยักย้ายปิดบังทรัพย์สินมรดกของ ด. แบ่งปันกันเอง โดยไม่แบ่งปันให้แก่โจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามสมควรที่จะถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดก และมีคำขอที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้นให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของ ด. ตามส่วนให้แก่โจทก์และบุตร ตามคำฟ้องและอุทธรณ์ของโจทก์ขอด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 172 วรรคสอง แล้ว การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยให้จำเลยทั้งสามแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของ ด. ให้แก่โจทก์และบุตร ย่อมมิใช่เป็นการพิพากษาเกินคำขอตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 และไม่อาจถือว่าโจทก์ฟ้องขอแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของ ด. ประกอบกับเหตุแห่งการยักย้ายหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกตามฟ้องเกิดขึ้นหลัง ด. ตายเกินกว่าระยะเวลา 1 ปีแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องคดีได้แม้เกินระยะเวลา 1 ปี นับแต่ ด. ถึงแก่ความตาย ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องโดยได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนขอให้จำเลยทั้งสามโอนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141, 52622 และ 48771 อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก กับที่ดินตามหนังสือแสดงการทำประโยชน์เลขที่ 2133 อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก แก่โจทก์และบุตรภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาและให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 479,949.75 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้ทำได้ ให้แบ่งทรัพย์สินมรดกตามส่วนให้แก่โจทก์ในส่วนของที่ดิน หากแบ่งไม่ได้ให้นำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งแก่โจทก์ จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 25,787.50 บาท แก่โจทก์และบุตร พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์และบุตร และให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141 และ 48771 อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำเลยที่ 3 จดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 52622 อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ให้แก่โจทก์และบุตรร่วมกันแปลงละ 1 ใน 4 ส่วน หากจำเลยที่ 1 และที่ 3 ไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยทั้งสามฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีใน

ศาลชั้นต้นรับรองว่า มีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 โดยโจทก์และจำเลยทั้งสามมิได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้านรับฟังได้ เบื้องต้นว่า จำเลยทั้งสามและนายผจญ สามีมของโจทก์เป็นบุตรของนางดวง เจ้ามรดก นายผจญกับโจทก์สมรสกัน เด็กชายปณิธิหรือปัจจุบัน เป็นบุตรของนายผจญกับโจทก์ นางดวงถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545 นายผจญถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2547 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2548 จำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของนางดวงตามสำเนาคำร้องคดีหมายเลขคำที่ 151/2548 ของศาลชั้นต้น โดยจำเลยที่ 2 และที่ 3 ให้ความยินยอมให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก ครั้นวันที่ 24 พฤษภาคม 2548 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของนางดวง ซึ่งนางดวงมีทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141, 48771, 52622 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และบ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 16 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งปัจจุบันบ้านเลขที่ 8 ถูกรื้อถอนแล้ว เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2548 จำเลยที่ 1 โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141 เป็นของจำเลยที่ 1 และวันที่ 19 ธันวาคม 2554 จำเลยที่ 1 แบ่งแยกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141 ออกเป็นที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 52622 จากนั้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2556 จำเลยที่ 1 โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 52622 ให้จำเลยที่ 3 จำเลยที่ 1 เป็นผู้รับเงินค่าทดแทนที่ดินและค่ารื้อย้ายจากกรมชลประทาน กรณีทางราชการเวนคืนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 48771 บางส่วนเป็นเงินจำนวน 3,150 บาท ส่วนที่ดินตามหนังสือแสดงการทำประโยชน์เลขที่ 2133 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 48772 เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 มิใช่ทรัพย์สินมรดกของนางดวง ซึ่งจำเลยที่ 1 ได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินกรณีทางราชการเวนคืนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 48772 บางส่วนเป็นเงินจำนวน 236,013.75 บาท และค่ารื้อย้ายต้นไม้ในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 48772 เป็นเงินจำนวน 40,786 บาท ประเด็นที่จำเลยทั้งสามฎีกาว่า นางดวงเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545 แต่โจทก์ฟ้องคดีนี้ขอแบ่งปันทรัพย์สินมรดกเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558 ฟ้องโจทก์ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ปรากฏว่า ศาลชั้นต้นรับฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติว่า โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสามร่วมสมคบกันยกย้ายและปิดบังทรัพย์สินมรดกของนางดวง โดยฉ้อฉลและรู้ยู่จะทำให้เสื่อมประโยชน์ของโจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามถูกกักจัดมิให้รับมรดกของนางดวง ไม่อาจถือว่าโจทก์ฟ้องขอแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวง ประกอบกับเหตุแห่งการยกย้ายหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกตามฟ้องเกิดขึ้นหลังนางดวงตายเกินกว่าระยะเวลา 1 ปีแล้ว เช่นนี้โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องคดีได้แม้เกินระยะเวลา 1 ปี นับแต่นางดวงถึงแก่ความตาย เช่นนี้ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความเมื่อคู่ความมิได้อุทธรณ์ ประเด็นเรื่องฟ้องโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ยอมเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และถือไม่ได้ว่าฎีกาในประเด็นนี้ของจำเลยทั้งสามเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค 6 เป็นข้อฎีกาที่มีขอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับขณะโจทก์ฟ้อง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย จำเลยทั้งสามฎีกาในประเด็นที่ว่า โจทก์ฟ้องและอุทธรณ์ว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันสมคบยกย้ายปิดบังทรัพย์สินมรดกของนางดวง โดยฉ้อฉลและรู้ยู่แล้วทำให้เสื่อมประโยชน์ของโจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามยอมถูกกักจัดมิให้รับมรดกของนางดวง ไม่อาจถือว่าโจทก์ฟ้องขอแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยให้จำเลยทั้งสามแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวงให้แก่โจทก์และบุตร ไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง และเป็นการพิพากษาเกินคำขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 เป็นการไม่ชอบนั้น เห็นว่า ตาม

คำฟ้องและอุทธรณ์ของโจทก์กล่าวอ้างว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันยกย้ายปิดบังทรัพย์สินมรดกของนางดวงแบ่งปันกันเอง โดยจำเลยทั้งสามร่วมกันอ้างว่านางดวงมีบุตร 3 คน ซึ่งเป็นความเท็จ และร่วมกันแบ่งทรัพย์สินมรดกของนางดวงโดยไม่แบ่งปันให้แก่โจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามสมควรที่จะถูกจำกัดมิให้ได้รับมรดก และมีคำขอให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวงตามส่วนให้แก่โจทก์และบุตร ตามคำฟ้องและอุทธรณ์ของโจทก์แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันยกย้ายปิดบังทรัพย์สินมรดกของนางดวงแบ่งปันกันเอง โดยไม่แบ่งปันให้แก่โจทก์และบุตร จำเลยทั้งสามสมควรที่จะถูกจำกัดมิให้ได้รับมรดก และมีคำขอที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้นให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวงตามส่วนให้แก่โจทก์และบุตร ตามคำฟ้องและอุทธรณ์ของโจทก์ขอด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง แล้ว การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยให้จำเลยทั้งสามแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนางดวงให้แก่โจทก์และบุตร ย่อมมิใช่เป็นการพิพากษาเกินคำขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 142 อันเป็นการมิชอบดังที่จำเลยทั้งสามกล่าวอ้างในฎีกาแต่ประการใด ฎีกาในประเด็นนี้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น ประเด็นต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามในประเด็นต่อไปมีว่า จำเลยทั้งสามต้องแบ่งทรัพย์สินมรดกของนางดวงให้แก่โจทก์และบุตรของโจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 หรือไม่ ประเด็นนี้เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติแล้วว่า นางดวงผู้เป็นเจ้ามรดกมีทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141, 52622 และ 48771 เงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 48771 จำนวน 3,150 บาท และบ้านที่รื้อถอนไปแล้วซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 6 ตีราคาทรัพย์สินเป็นเงินจำนวน 100,000 บาท โดยจำเลยทั้งสามมิได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้าน ซึ่งนางดวงมีทายาท 4 คน คือจำเลยทั้งสามกับนายผจญสามีของโจทก์ โจทก์กับบุตรเป็นผู้รับมรดกแทนที่นายผจญสามีของโจทก์ ย่อมมีสิทธิรับมรดกของนางดวง 1 ใน 4 ส่วน แม้จำเลยทั้งสามจะฎีกาว่า จำเลยทั้งสามได้ชำระเงินในส่วนที่เป็นทรัพย์สินมรดกของนางดวงที่ตกทอดแก่โจทก์และบุตรของโจทก์แล้วจำนวน 62,500 บาท โดยแยกเป็นค่าที่ดิน 50,000 บาท และค่าบ้าน 12,500 บาท ตามที่ปรากฏในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1402/2557 ของศาลชั้นต้น ที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ในข้อหาความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินมรดก จำเลยทั้งสามหาจำต้องแบ่งทรัพย์สินมรดกของนางดวงให้แก่โจทก์และบุตรของโจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 อีกแต่ประการใด แต่เมื่อตรวจพิเคราะห์สำเนาคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1402/2557 ของศาลชั้นต้น แล้วปรากฏข้อเท็จจริงแต่เพียงว่า จำเลยที่ 1 สำนึกผิดในการกระทำความผิดและชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงินจำนวน 62,500 บาท และตามคำร้องของโจทก์ในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1402/2557 ของศาลชั้นต้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า โจทก์ขอรับเงินจำนวน 62,500 บาท ที่จำเลยที่ 1 นำไปวางต่อศาลชั้นต้นเพื่อเป็นการชดเชยค่าเสียหายในคดีอาญา อันเป็นมูลเรื่องละเมิด โดยโจทก์ยังคงสงวนสิทธิในการฟ้องคดีแพ่งในเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งปันทรัพย์สินมรดก ด้วยเหตุนี้เองย่อมไม่อาจรับฟังข้อเท็จจริงให้เป็นยุติได้แน่นอนว่า จำเลยทั้งสามได้ชำระเงินในส่วนที่เป็นทรัพย์สินมรดกของนางดวงที่ตกทอดแก่โจทก์และบุตรของโจทก์แล้วจำนวน 62,500 บาท ดังที่กล่าวอ้างในฎีกา นอกจากนี้ ที่จำเลยทั้งสามฎีกาว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141 มีชื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 52622 มีชื่อจำเลยที่ 3 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ โดยจำเลยที่ 1 และที่ 3 ปลูกสร้างบ้านของแต่ละคนลงในที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว เป็นการยากที่จะแบ่งหรือให้โจทก์และบุตรมีชื่อในโฉนดที่ดินทั้งสองแปลง และในอนาคตจะต้องมีการฟ้องร้องเป็นคดีเกี่ยวกับที่ดินทั้งสองแปลงอีกอย่างแน่นอน แต่ข้อขัดข้องในเรื่องการแบ่งทรัพย์สินมรดกดังที่จำเลยทั้งสามกล่าวอ้างในฎีกาเป็นเรื่อง

เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์รวมในทรัพย์สินซึ่งสามารถดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ 4 ทรัพย์สิน ลักษณะ 2 กรรมสิทธิ์ และหมวด 3 กรรมสิทธิ์รวม หาเป็นข้อขัดข้องตามฎีกา
ของจำเลยทั้งสามแต่อย่างใดไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน
25,787.50 บาท แก่โจทก์และบุตร พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง
(ฟ้องวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558) จนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์และบุตร และให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียน
โอนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 27141 และ 48771 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำเลยที่ 3 จดทะเบียน
โอนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 52622 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ให้แก่โจทก์และบุตรรวมกันแปลงละ 1
ใน 4 ส่วน มานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาในประเด็นนี้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้นเช่นกัน
พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิจิต ลิธธรรมชโย · ทรงศิลป์ ธรรมรัตน์ · ชูชัย วิริยะสุนทรวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6444/2561>